

Ken uw perceel!

Ziekten en plagen in beeld

Door ziekten en plagen op percelen voorafgaand aan de bietenteelt zoveel mogelijk in beeld te hebben, is het mogelijk om schade te beperken of te voorkomen. In het Cosun Magazine van december 2009 is al aandacht geschonken aan de pH, rhizoctonia en witte bietencysteaaltjes. Hier gaan we in op de monitoring van ritnaalden en emelten.

Door het monitoren van ziekten en plagen is het mogelijk om een indruk te krijgen van de te verwachten schade. In het geval van ritnaalden en emelten is de daadwerkelijke schade ook nog afhankelijk van de weersomstandigheden tijdens de opkomst en het jonge plantstadium.

Ritnaalden in het bouwplan aanpakken

De levenscyclus van de ritnaald, larve van de kniptor, duurt vier tot vijf jaar (figuur 1). De jongste larven voeden zich met dood organisch materiaal. De oudere larven vreten aan bietenplanten. Vandaar dat de schade meestal pas optreedt twee tot drie jaar na het scheuren van grasland. Na meerjarig grasland kan er wel meteen na het scheuren schade optreden in de bieten, omdat meerdere stadia van de larven

aanwezig zijn. Door in deze tijd van het jaar op diverse plaatsen op het perceel een halve aardappel 20 cm in de grond te graven en twee weken later weer op te graven, krijgt u inzicht in de aanwezigheid van ritnaalden.

Ritnaaldenschade in bieten is te beperken door speciaal pillenzaad (pillenzaad met insecticide) te gebruiken. Bij zeer hoge aantallen, kan dit echter onvoldoende zijn. Daarom is het verstandig om de kniptor zoveel mogelijk in andere gewassen aan te pakken, zodat er zo weinig mogelijk eieren gelegd kunnen worden.

Emelten gevoelig voor droogte

In tegenstelling tot ritnaalden duurt de levenscyclus van de emelt slechts één jaar (figuur 2). Daarom is de meeste schade te verwachten direct na het scheuren van grasland, maar ook na een tarwestoppel. De eieren en larven (emelten) zijn zeer

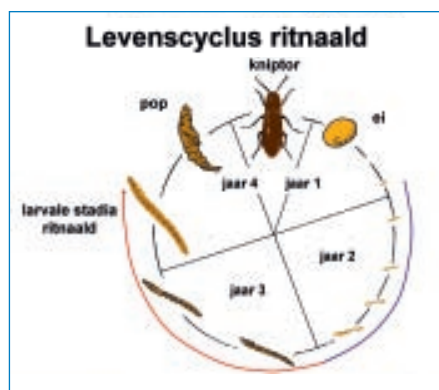

Foto 1. Schade veroorzaakt door emelten.

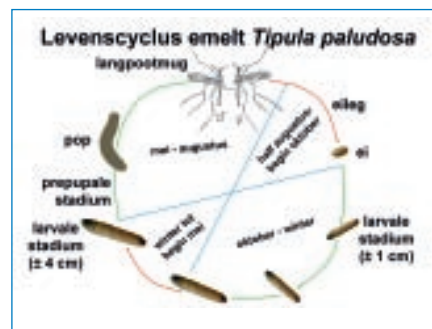
gevoelig voor droogte. Het uitvoeren van een extra grondbewerking kan dus zorgen voor het uitdrogen van de emelten. In een droog en warm voorjaar zal de schade van emelten klein zijn, omdat ze dieper wegkruipen. In een nat voorjaar zullen ze zich echter bovenin bevinden. Als het nodig is om bieten voor de opkomst te beregenen, kan dus meer schade door emelten ontstaan. Het is dus belangrijk om te zorgen dat het bietenzaad in de vochtige grond ligt. De aanwezigheid van emelten is te controleren door stukjes zoden of grond in zout water te leggen. De emelten komen dan bovendrijven. Op dit moment zijn er geen mogelijkheden om emelten, larven van de langpootmug, chemisch te bestrijden. Speciaal pillenzaad werkt niet of slechts nauwelijks. Probeer grassen of granen als directe voorvrucht zoveel mogelijk te vermijden.

Metten is weten

Alleen door te controleren welke ziekten en plagen aanwezig zijn, is schade in veel gevallen te beperken door de juiste maatregelen te nemen. Zie voor meer informatie Betakwik: 'Ziekten en plagen' op www.irs.nl.

Figuur 1. De levenscyclus van de ritnaald duurt vier tot vijf jaar (bron: British Sugar Beet Review, 2001). De jonge larven (ritnaalden) voeden zich met dood organisch materiaal. Vooral de oudere larven (zie rode pijl) veroorzaken schade aan jonge bietenplanten.

Figuurbij 2. De levenscyclus van de emelt (larve van de langpootmug) duurt één jaar. In de met een rode pijl aangegeven stadia is ingrijpen mogelijk.

Elma Raaijmakers